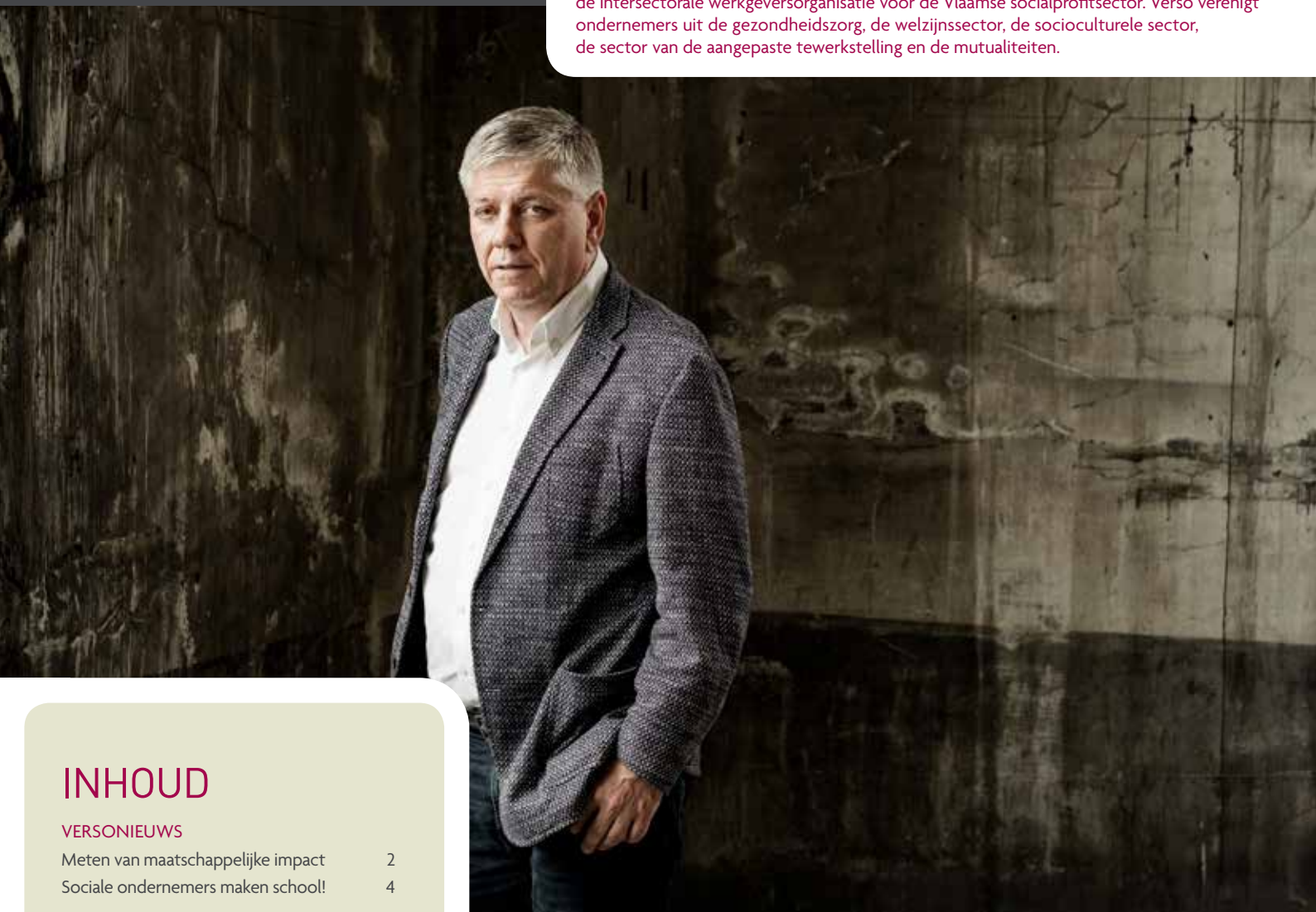

VersoDirect

nr. 1 / februari - maart 2019 / jaargang 21

V.U. Tim Vannieuwenhuysse, Kolonel Bourgstraat 122 bus 4, 1140 Brussel

VersoDirect is de nieuwsbrief van de Vereniging voor Social Profit Ondernemingen vzw, de intersectorale werkgeversorganisatie voor de Vlaamse socialprofitsector. Verso verenigt ondernemers uit de gezondheidszorg, de welzijnssector, de socioculturele sector, de sector van de aangepaste tewerkstelling en de mutualiteiten.

INHOUD

VERSONIEUWS

- Meten van maatschappelijke impact 2
- Sociale ondernemers maken school! 4

OVERLEG EN ADVISERING

- Werkbaarheidscheques: ook voor de social profit! 5
- SAR WGG wordt Vlaamse Raad WVG 6
- “Na tien jaar op dezelfde bevoegdheid is het tijd om los te laten” Een gesprek met uittredend minister Jo Vandeurzen 6

SECTORNIEUWS

- Meer actieve jobs in de gezondheids- en welzijnssectoren dan gemiddeld 8
- Nog veel vragen over e-HRM 10
- Vierde actieplan voor werk in zorg en welzijn voorgesteld 11
- Gratis energieprestatiediagnoses verlengd 12

“Vriend en vijand zal erkennen dat het de afgelopen jaren zeker geen standstill is geweest”

Uittredend minister Jo Vandeurzen maakt de balans op van tien jaar zorg- en welzijnsbeleid. Lees meer op p. 6.

Ambitie voor 2019

Voilà, we zijn het nieuwe jaar onstuimig ingesprongen. Voor sommigen, ook voor mij, met een zalige time out van één of twee weken. Voor anderen geruisloos ... want de social profit slaapt nooit, kent geen zon- en feestdagen. Onze cliënt rekent 365 dagen per jaar op onze professionele en warme zorg.

Vlamingen halen soms graag hun hart op met even ventileren over wat beter kan. En uiteraard is het gras altijd wel ergens groener, of lijkt het zo. Ook in de social profit is er steeds ruimte voor verbetering. Voor de cliënten, de organisaties én voor de medewerkers. Niettemin hebben we een ongelooflijk voordeel tegenover veel economische sectoren: vele socialprofitondernemingen zijn zeker van de klant en van de marktstabiliteit en -groei. Dus daar hoeven ze niet enorm veel energie in te steken. Bijgevolg kunnen we focussen op inhoud en kwaliteit. De stress van pieken en dalen, van conjunctuur en seizoenen en van al dan niet wisselvallige klanten in de industriële sectoren is niet te onderschatten.

Maar de social profit heeft anderzijds zijn eigen uitdagingen. De groeiende zorgvraag en vergrijzing noodzaakt ons om nog efficiënter om te gaan met tijd en capaciteit. Ik durf te suggereren om daar als organisatie écht blijvend werk van te maken. Het komt uw organisatie, uw cliënt en de maatschappij ten goede. Wat moet en kan meer, wat mag minder?

Om even te duiden met een voorbeeld uit een 'andere' sector. Ik las in de krant dat de minister van Onderwijs extra middelen voorzag voor de zware administratieve last die vooral de kleinste scholen treft. Goed nieuws, toch? Vanop afstand denk ik dan: is dit geen gemiste kans? Had men niet beter gewerkt aan het downsizen van die administratieve last in plaats van mankracht bij te plaatsen? Of anderzijds, als het vooral de kleinste scholen treft, had men niet beter gewerkt aan en gestimuleerd naar een zekere schaalvergroting?

Ik denk dat we over de sectoren heen moeten durven andere oplossingen en aanpakken uitproberen en adviseren aan het beleid. In functie van betaalbare en hartelijke kwaliteitszorg. 2019 biedt hiervoor 12 nieuwe maanden ...

Tim Vannieuwenhuysse, voorzitter Verso

“Meten van maatschappelijke impact zal nog belangrijker worden voor draagvlak organisaties”

Sociale ondernemingen worden hoe langer hoe meer uitgedaagd om hun sociale impact aan te tonen. Een logische vraag gezien het belangrijke aandeel van gemeenschapsmiddelen in hun financieringsmix. Toch is het geen eenvoudige oefening. We denken bij impactmeting vaak spontaan aan terugverdieneffecten en vermeden kosten. Sociale impactmeting is echter veel meer dan dat.

Sociale impactmeting verplicht organisaties niet alleen na te denken over het kiezen van indicatoren, het verzamelen van informatie en het verstandig communiceren over hun impact. Nog crucialer is dat sociale ondernemingen nadenken over de impact die ze willen realiseren en of ze daartoe wel de juiste dingen doen.

“Sociale impactmeting kan ook sturend werken”

Sociale impactmeting reikt dus verder dan enkel rapportage. Het kan ook sturend werken voor je organisatie.

Daarom zette Verso

in het najaar van 2018 een vormingstraject op in samenwerking met de Sociale Innovatiefabriek. Vier van onze ledenfederaties konden in 2018 al van start gaan met telkens 8 sociale ondernemingen. In het voorjaar van dit jaar starten nog eens twee federaties trajecten op. Een belangrijke troef van deze intersectorale samenwerking is dat het ons in staat stelt om elkaar te inspireren. Samen met de Sociale innovatiefabriek maakt Verso dan ook werk van een leertraject onder de deelnemende federaties, zodat we samen kunnen inzetten op het communiceren van onze sociale impact.

Op de pagina hiernaast leest u waarom onze ledenfederaties hun schouders hebben gezet onder deze vormings-trajecten rond sociale impactmeting.

Chloé Wolfs
Stafmedewerker Sociare

“In een samenleving waarin vermarkting zich opdringt, is er meer nodig dan enkel de subjectieve respons en appreciatie die veel sociale ondernemers in het socio-culturele veld in de wandelgangen

opvangen. **Impactmeting is niet alleen bijzonder nuttig om die kwalitatieve parameters scherp te stellen, het is ook een waardevolle leidraad die je kan gebruiken om de toekomst van je organisatie verder vorm te geven.** Onze leden zijn helemaal ‘mee’ in dit verhaal, merkten we aan de vele enthousiaste reacties toen we onze oproep lanceerden. Namens hen: bedankt Verso en Sociale Innovatiefabriek, voor de kans en de ondersteuning!”

Sophie Beyers
Nationaal verantwoordelijke VFG (Socialistische Mutualiteiten)

“Als vereniging voor personen met een handicap streven we naar een volwaardig burgerschap voor iedereen, ook voor mensen met een handicap. De vraag is hoe we dit het

best aanpakken. Met welke acties, activiteiten of campagnes maken we echt het verschil? Slagen we er in om bij het brede publiek effectief aan positieve beeldvorming te doen rond handicap? Versterken we onze leden met de huidige manier van informeren? Of moeten we ook op andere communicatiekanalen inzetten willen we op individuele personen impact hebben? **We willen impact hebben, wegen op beleid en meewerken aan een inclusieve samenleving. Daarom volgen we dit traject; om ervoor te zorgen dat wat we doen, ertoe doet voor mensen met een handicap.”**

Steven van Wichelen
Beleidsmedewerker SOM

“Je impact in kaart brengen is essentieel om sociaal te kunnen ondernemen. Vanuit deze overtuiging is SOM van start gegaan met de impact-trajecten. Op die manier worden onze leden begeleid bij

het beschrijven van hun activiteiten, de output ervan en hoe dit leidt tot een positieve impact voor hun doelgroep en de samenleving. **Met een Sociale Impactmeting maak je je impact aantoonbaar door ze te meten zodat je jezelf als sociaal ondernemer kan legitimeren.”**

Mark Vanhumbecck
Stafmedewerker welzijnsgericht ondernemen Vlaams Welzijnsverbond

“Als Vlaams Welzijnsverbond zijn we mee ingestapt in de trajecten van Verso en de Sociale Innovatiefabriek vanuit de overtuiging dat het op een

goede en transparante manier **meten en weten van de eigen maatschappelijke impact nog belangrijker zal worden voor het creëren en behouden van het draagvlak voor onze organisaties.** Het pilootproject van Verso geeft daartoe een eerste belangrijke stap die verder zal moeten uitgewerkt worden binnen het Vlaams Welzijnsverbond.”

Voor meer informatie over sociale impactmeting, contacteer je de **ledenfederatie** of **ilse.balis@verso-net.be**

Op 26 mei kiezen we een nieuw Vlaams Parlement. Daarom vindt u in deze VersoDirect bij bepaalde artikels een verwijzing naar ons memorandum. U vindt het memorandum op **www.verso-net.be!**

UIT HET VERSO MEMORANDUM

In een context van schaarse (publieke) middelen moedigen we meer wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van maatschappelijke dienstverlening aan. We denken hierbij niet alleen aan de output van deze dienstverlening, maar in hoofdzaak aan de outcome in termen van levenskwaliteit, economische groei (op korte en lange termijn) en overheidsfinanciën. Binnen de gezondheidszorg bestaat hierin al een flinke wetenschappelijke basis.

We moedigen ook onderzoek aan voor een sterkere evidencebased onderbouw van interventies binnen welzijn, sociale economie en het sociaalcultureel werk. Dit helpt sociale ondernemingen de juiste keuzes te maken met het oog op een maximaal rendement van hun interventies voor onze samenleving. Het helpt langs de andere kant ook beleidsmakers om vanuit een integraal perspectief terugverdieneffecten en vermeden kosten over meerdere beleidsdomeinen heen in kaart te brengen.

Sociale ondernemers maken school!

Vorige zomer ging Verso samen met Thomas More Hogeschool en Howest op zoek naar ideeën voor een nieuwe maatschappelijke dienstverlening. Deze ideeën konden laatstejaarsstudenten uitwerken in een nieuw businessmodel. De oproep was alvast een succes! We ontvingen van 28 vzw's een vraag, waaruit we 15 cases konden selecteren.

Een van hen was het **revalidatieziekenhuis Inkendaal** uit Sint-Pieters-Leeuw. Zij dromen van een verblijfsformule waarbij de revalidanten hun huisdier kunnen meenemen naar het ziekenhuis. Omdat dit – ook omwille van regelgeving – niet zo evident is, wil Inkendaal hiervoor een aparte afdeling bouwen.

“De samenwerking was zeker een win-win voor Inkendaal”, vertelt coördinator Fundraising Hilde Laureyn. “De studenten voerden een kosten-/batenanalyse uit, waarbij zij de bouw-, personeels-, exploitatie-, en inrichtingskosten in kaart brachten. Ze deden ook de nodige research naar de wettelijke verplichtingen en vergunningen, nodig om dit project te doen slagen. Ze hebben zelfs verschillende initiatieven genomen om fondsen in te zamelen voor ons project Dieren(T)huis. Om het project snel te realiseren, zullen we in een eerste fase een stalling en ruimte voorzien voor een aantal eigen dieren zoals geitjes, konijnen of een poes. Dit moet een plekje worden waar de revalidanten alvast kunnen genieten van en zorgen voor hun dieren en waar de dieren ook therapeutisch ingezet worden.”

Dat ook de studenten heel wat uit dit traject haalden, kan Laura Bourdakis Roldan zeker beamen. Als studente Bedrijfs- en Officemanagement aan de Thomas More Hogeschool had zij

samen met haar team de opdracht om de eerste stappen van het Dieren(T)huis uit te werken: “Ieder teamlid stond 100% achter het idee van een Dieren(T)huis. Dit motiveerde ons om zoveel mogelijk bij te dragen.”

“We konden het verschil maken in een écht project”

Voor de studenten was het project in de eerste plaats ook een leerervaring. “We kregen eerst een cursus projectmanagement,” vertelt Laura, “en konden dit vervolgens in de praktijk toepassen.” Maar wat Laura vooral is bijgebleven, is de kennismaking met de praktijk op de werkvloer: “We beseften in het ziekenhuis dat we daar als studenten het verschil kunnen maken in een écht project met échte resultaten en impact. Het is inspirerend om te weten dat we iets hebben kunnen betekenen voor Inkendaal en hun patiënten. Ik ben er zeker van dat we een klein steentje hebben kunnen bijdragen aan de maatschappij en hoop dat het project Dieren(T)huis in de toekomst gerealiseerd kan worden.”

Voor Verso is de win-win alvast duidelijk: gemotiveerde studenten worden geprikkeld door maatschappelijk relevante uitdagingen en socialprofitonderne-

mingen kunnen zich laten inspireren door nieuwe ideeën. Bovendien neemt het team van managementstudenten hen alvast flink wat basisonderzoek en rekenwerk uit handen. We bedanken ook graag onze ledenfederaties voor hun medewerking.

Heb je nog vragen over samenwerkingsmogelijkheden tussen sociale ondernemingen en het hoger onderwijs, contacteer dan ilse.balis@verso-net.be.

UIT HET VERSO MEMORANDUM

Vandaag is er in de lessenspakketten en opleidingsonderdelen van de meer socioagogische en bedrijfsgerichte opleidingen in het secundair en hoger onderwijs veel aandacht voor de actoren “overheid” en “ondernemingen”, maar nauwelijks voor de actoren “sociale onderneming” of “social profit”.

Verso vraagt om het model van sociaal ondernemen volwaardig te behandelen bij de opmaak van opleidingsonderdelen binnen bedrijfsgerichte en sociaal-agogische opleidingen.

Werkbaarheidscheques: ook voor de social profit!

Op 14 december 2018 werd het actieplan Werkbaar Werk ondertekend door de Vlaamse regering en zes Vlaamse sociale partners. Ook Verso zette haar handtekening. Blikvanger van het actieplan zijn de werkbaarheidscheques voor ondernemingen. De concrete uitwerking hiervan moet nog gebeuren in overleg met de sociale partners. Verso zal bij deze concretisering ijveren voor evenwaardige werkbaarheidscheques in de social profit.

Achtergrond actieplan werkbaarheid

Aanleiding voor het actieplan was het resultaat van de werkbaarheidsmonitor 2016. Hieruit bleek dat de werkbaarheidsindicatoren er in alle Vlaamse sectoren op achteruit gingen. Ook voor de zorg- en welzijnssectoren was er, ondanks dat we in Vlaanderen qua werkbaarheid nog steeds de toppositie innemen, een verslechtering waar te nemen, vooral wat betreft werkstress. Gealarmeerd door deze cijfers, kwamen alle sociale partners binnen de Serv op 7 november 2017 op de proppen met een actieplan met 32 concrete acties en engagementen. Op 1 juni 2018 formuleerde de Vlaamse regering een antwoord op het actieplan van de Vlaamse sociale partners. Vervolgens duurde het tot half november om de punten en komma's bij te schaven, met de ondertekening op 14 december 2018 als resultaat.

Werkbaarheidscheques zijn de blikvanger

Het actieplan moet sensibiliseren, enthousiasmeren en inspireren om met concrete maatregelen aan de slag te gaan zodat een echt werkbaar-werkbeleid tastbaar wordt voor iedereen. Deze doelstellingen worden in het actieplan verder omschreven:

- Via sensibilisering wordt ingezet op de opbouw van kennis en het maximaal ontsluiten ervan. Hier wordt vooral gewezen op de rol van de Stichting Innovatie en Arbeid (van de Serv),

UIT HET VERSO MEMORANDUM

Verso vraagt een volwaardige en structurele betrokkenheid bij alle strategische besprekingen binnen het Vlaams sociaal overleg, formeel en informeel. Verso vraagt dat de Vlaamse regering alle sociale partners van de Serv op een gelijkwaardige manier behandelt in de vertegenwoordiging van de beleidsstructuren waar de sociale partners een zetel hebben.

het belang van de werkbaarheidsmonitor, de website werkbaar werk, maar ook naar de ontsluiting van deze thematiek naar werkgeversorganisatie en sectoren. Verso speelt hier via HRwijs nu al een rol in, onder andere met de uitwerking van een train-the-trainerprogramma.

- Enthousiasmeren, vooral via communicatiecampagnes.
- Met zijn allen aan de slag, onder meer door de lancering van werkbaarheidscheques. Ondernemingen zullen maximaal drie jaar beroep kunnen doen op deze cheque van maximaal 10.000 euro, gekoppeld aan cofinanciering. Hiermee kunnen ondernemingen een scan (meting) aankopen, begeleiding inkopen en een actieplan werkbaar werk opstellen. Voor de verdere ondersteuning en uitwerking van acties wordt verwezen naar de KMO-portefeuille (waar het plafond wordt verhoogd voor acties rond werkbaar werk) en/of naar bestaande ESF-oproepen.

“Regeling voor socialprofit-ondernemingen moet minstens evenwaardig zijn”

Addertje onder het gras?

Het actieplan stelt dat de cheque beschikbaar is voor alle ondernemingen, ongeacht de sector waarin

ze werkzaam zijn. Voor Verso impliceert dit evident dat ook de socialprofitondernemingen binnen het toepassingsgebied van de cheques vallen. Minister Muyters gaf evenwel aan de cheques te willen financieren via een methodiek en middelen waarbij vzw's worden uitgesloten. Verso betreurt deze keuze, waarbij belangrijke sectoren binnen het reguliere en generieke Vlaamse arbeidsmarktbeleid worden uitgesloten. Er zal dus een aparte regeling (inclusief financiering) voor de werkbaarheidscheques voor socialprofitondernemingen moeten worden uitgewerkt. Verso zal er sterk voor pleiten dat deze bij voorkeur actiegericht zullen zijn en dat ze qua incentives minstens evenwaardig zullen zijn aan de generieke werkbaarheidscheques.

Zodra er meer nieuws is over de procedure en de modaliteiten van de werkbaarheidscheques, zal Verso u verder informeren.

Meer informatie: Dirk Malfait, adviseur arbeidsmarkt en onderwijs: dirk.malfait@verso-net.be.

SAR WGG wordt Vlaamse Raad WVG

Sinds 2009 ontving de Vlaamse overheid systematisch beleidsadviezen vanuit de Strategische Adviesraad Welzijn, Gezondheid en Gezin (SAR WGG). Op 31 december 2018 is de SAR WGG met zijn werkzaamheden gestopt. Maar in 2019 ziet de nieuwe Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin het levenslicht.

Deze nieuwe Vlaamse Raad WVG zal de opdrachten van de SAR WGG als adviesorgaan overnemen. Ze zal zich dus ook uitspreken over de hoofdlijnen van het beleid, bijdragen aan het vormen van een beleidsvisie en adviezen formuleren – uit eigen beweging of op verzoek – over de regelgeving in Vlaanderen. Maar de nieuwe Vlaamse Raad WVG zal ook fungeren als een overlegorgaan, met de ambitie om akkoorden tussen de Vlaamse regering en de diverse stakeholders binnen deze beleidsdomeinen af te sluiten.

De advies- en overlegfunctie van de Vlaamse Raad WVG wordt ingebed in een structuur met vier kamers die elk hun eigen thematische taakomschrijving krijgen:

- Een intersectorale kamer: advisering en overleg over beleid van twee of drie sectorale kamers of beleid rond welzijn en justitiehuisen. Daarnaast worden eventuele bevoegdheidsconflicten tussen de verschillende kamers hier beslecht.
- Een sectorale kamer Beleid Vlaamse Sociale Bescherming en Personen met een Handicap
- Een sectorale kamer Gezondheid
- Een sectorale kamer Gezin en Jongerenwelzijn

De verschillende kamers zijn samengesteld uit diverse stakeholdersgroepen, waarvoor recentelijk een oproep voor kandidaten is gebeurd. Ook Verso heeft al zijn kandidaten voor de vier kamers voorgedragen. We kijken alvast uit naar de opstart van de Vlaamse Raad WVG en een vruchtbare samenwerking zowel in de adviesfunctie als in de overlegfunctie.

Meer informatie:
wouter.vandersteene@verso-net.be

OVERLEG EN ADVISERING

“Na tien jaar op dezelfde bevoegdheid is het tijd om los te laten”

Een gesprek met uittredend minister **Jo Vandeurzen**

CD&V-politicus Jo Vandeurzen (60) heeft in zijn lange carrière steeds oog gehad voor de mens in kwetsbare situaties, eerst als voorzitter van het OCMW van Genk, later als minister van Justitie en uiteraard tijdens twee legislaturen als minister van Welzijn. Hij kent het werkveld van socialprofitorganisaties als geen ander. Vorig najaar kondigde hij zijn afscheid van de nationale politiek aan. Tijdens deze laatste maanden als bevoegd minister voor een groot deel van de socialprofitsectoren, kijkt Verso graag terug naar het afgelopen decennium met de minister die heel wat hervormingen in gang zette.

Minister, uw tweede termijn als minister van Zorg, Welzijn en Gezinsbeleid loopt binnenkort af. Wat heeft u geleerd over deze boeiende sectoren dat u nog niet wist?

Ik geloof sterk in het mobiliseren van sociale krachten in de samenleving, maar toch ben ik tijdens de afgelopen twee legislaturen nog vaak aangenaam verrast door het ondernemerschap en het sociaal engagement in Vlaanderen. Ik denk dat vriend en vijand wel zal erkennen dat het de afgelopen jaren zeker geen standstill is geweest in de betrokken sectoren. Je zou zelfs kunnen stellen dat er geen steen is die we niet minstens één keer hebben omgedraaid. Soms denk ik bij mezelf: je moet het toch maar doen als sociale onderneming. Je comfortzone verlaten, innoveren en steeds weer de energie opbrengen om er voluit voor te gaan. Dat is absoluut de grote sterkte van de socialprofitorganisaties vandaag. Ik wil het sommige for-profitorganisaties nog wel eens zien doen.

Maar tegelijkertijd zie ik ook veel uitdagingen voor sociale ondernemers. Een van de grote vragen is: waar sta je voor als organisatie? Wat onderscheidt de social profit als organisatievorm? Vroeger was het voldoende dat je een vzw was. Dan was het duidelijk dat je voor een bepaalde manier van ondernemen stond. Vandaag zie je bijvoorbeeld in de ouderenzorg vzw's die bestuurd worden door publieke rechtspersonen, maar evengoed vzw's die gewoon deel zijn van grotere commerciële groepen. Het etiket 'vzw' geeft dus niet meer eenduidig aan dat je social profit bent. Dat betekent dus ook dat investeren in identiteit en governance een uitdaging is voor socialprofitorganisaties. Bestuurlijke competenties worden volgens

“De staats-
hervorming
heeft zeker
een aantal
opportunities
geboden”

Jo Vandeurzen

mij trouwens ook meer en meer de bepalende succesfactor voor sociale ondernemingen: is uw bestuur in staat om de omgeving juist in te schatten en kan je dan ook de juiste strategische keuzes maken voor jouw missie?

Wat betekent dit voor het sociaal overleg? Ook hier zien we nieuwe gezichten aan tafel schuiven.

Inderdaad. Als je bijvoorbeeld kijkt naar de VIA-akkoorden (onderhandelingen over loon- en arbeidsvoorwaarden in de socialprofitsectoren, nvdr.), dan worden die onderhandelingen steeds complexer. Er is niet alleen de interferentie met de akkoorden op het federale niveau, maar ook het samenspel van intersectorale onderhandelingen en sectorale. En ook hier begint de samenstelling van de werkgeversbank meer gediversifieerd te worden. Dat zal nog een grote uitdaging worden: hoe geef je een plaats aan iedereen.

Hetzelfde geldt trouwens voor het nieuw overlegmodel dat we hebben geïntroduceerd: de Vlaamse welzijnsraad. Dit is redelijk historisch. Voor de eerste keer zullen stakeholders in zorg en welzijn akkoorden kunnen maken met de Vlaamse regering. We zullen het kunnen hebben over zeer belangrijke dossiers zoals budgettaire groeitrajecten en de planning van noden en uitgaven. En we zullen dit doen met een zeer brede bank, met bijvoorbeeld ook syndicale vertegenwoordigers en zelfstandige zorgverstrekkers. Dat zal toch nog een legislatuur duren vooraleer dat in zijn plooi valt.

Nog een andere factor die het beleid in zorg en welzijn er vast niet makkelijker op gemaakt heeft, is de laatste staatshervorming. Die heeft toch aanzienlijke bevoegdheidspakketten binnen zorg en welzijn overgebracht naar de deelstaten.

De laatste staatshervorming heeft voor mij twee grote veranderingen geïntroduceerd. Eerst en vooral is die staatshervorming gepaard gegaan met een verschuiving van de besparings-

noden. Grosso modo zou je kunnen zeggen dat de deelstaten 100% van de bevoegdheden hebben gekregen, maar slechts 90% van de middelen. Dat heeft de Vlaamse overheid en de andere deelstaten onmiddellijk voor een duidelijke budgettaire opdracht geplaatst.

Ten tweede zijn er voor de eerste keer ook delen van de sociale zekerheid bij de staatshervorming betrokken. Onder meer in de RVA-bevoegdheden rond werkgelegenheid, maar voor ons nog belangrijker: in de kinderbijslag en in de ziekteverzekering. Daar moesten we natuurlijk continuïteit in de zorg waarborgen, maar langs de andere kant wil je toch ook de opportuniteit grijpen om een meerwaarde te bieden. Het heeft weinig zin om bepaalde zaken over te nemen en gewoon alles bij het oude te laten. Wij hebben gekozen voor het concept van de Vlaamse sociale bescherming. Die zal nog lang niet helemaal ingevuld zijn op het einde van de legislatuur, maar dat is toch een innovatie geweest waarvan ik overtuigd ben dat de mensen de vruchten zullen plukken.

Is die staatshervorming nu dan af?

Nee, die is niet af. Maar ik wil nog wel benadrukken dat dit proces zeker een

aantal opportuniteiten heeft geboden. Zo zouden we wellicht nooit zo ver hebben kunnen gaan in het beleid rond langdurige zorg als de bevoegdheden rond woonzorgcentra niet waren overgekomen. We zouden waarschijnlijk niet hebben gekozen voor een sterke organisatie van de eerstelijnszorg als we een aantal bevoegdheden op vlak van gezondheidszorg niet hadden overgekregen. Hetzelfde geldt voor het innovatief ziekenhuisconcept en het vernieuwde gezinsbeleid, waarin kinderbijslag gelinkt wordt aan bijvoorbeeld participatie in onderwijs.

Een van de dossiers die uw minister-schap zeker zullen hebben bepaald, is de introductie van de persoonsvolgende financiering in de gehandicaptenzorg. Hoe kijkt u nu terug op dit proces, dat toch ook niet zonder kritische tegenstemmen is verlopen?

Die kritiek verbaast me helemaal niet. Integendeel, ik denk dat ik die zelfs al een beetje voorspeld heb. Dat betekent niet dat je die kritische geluiden niet ernstig moet nemen. Natuurlijk is persoonsvolgende financiering slechts een middel om ergens te geraken, geen doel op zich. Laat staan dat het op zichzelf de garantie biedt dat er kwaliteitsvolle zorg is ▶▶

OVERLEG EN ADVISERING

►► voor iedereen en dat de wachtlijsten zullen smelten als sneeuw voor de zon. Ik heb dat ook nooit gezegd.

Ik moet daar eerlijk in zijn. Ik heb ook nog zaken ontdekt, die pas zichtbaar werden nadat de omslag is gemaakt. Maar ik ontmoet in de gehandicapten-sector weinig mensen die tegen het idee van persoonsvolgende financiering op zich zijn. Ik denk dat de meeste mensen wel erkennen dat daar een waardevolle verantwoording achter zit, maar dat het gaat om de manier waarop het wordt vormgegeven. Soms denk ik echter dat als we nu niet in de situatie zaten

waar we kunnen spreken met elkaar binnen die nieuwe realiteit, om samen te kijken welke correcties we nog kunnen aanbrenge, dan vrees ik dat het er waarschijnlijk nooit van gekomen zou zijn.

Gelukkig ontmoet ik ook veel enthousiaste mensen. Ik was onlangs bij een organisatie in Poperinge die volwassenen met heel zware gedragsproblemen en agressie behandelen. De dokter daar vertelde me dat ze dankzij de persoonsvolgende financiering eindelijk een personeelskader hebben kunnen maken dat helemaal op maat is van deze moeilijke groep. Voordien moesten zij

zich houden aan allerlei regeltjes die dit onmogelijk maakten.

Bovendien is er nog nooit zoveel geld naar personen met een handicap gegaan als nu. Een belangrijke voorwaarde voor de invoering van het nieuwe financieringssysteem!

U heeft de afgelopen tien jaar heel wat zaken in beweging gezet. Is het moeilijk om dat nu los te laten en iets anders te gaan doen?

Als u mij zou vragen wat er volgens mij in de volgende legislatuur best zou gebeuren, dan zou ik dat wel kunnen

SECTORNIEUWS

Meer actieve jobs in de gezondheids- en welzijnssectoren dan gemiddeld

De werkbaarheid van jobs kan op heel wat manieren worden gemeten en geanalyseerd. Er zijn diverse wetenschappelijke invalshoeken om aan te geven wat een “goede” job is en wat niet. Het model van Karasek is zo’n breed gedragen typologie van werkbaarheid, die reeds tientallen jaren meegaat en populair is bij organisatie-deskundigen.

In het model van Karasek wordt gesteld dat jobs best veeleisend mogen zijn op voorwaarde dat een werknemer voldoende autonomie heeft om aan deze jobeisen te kunnen voldoen. Jobs met én hoge taakeisen én een hoge taakautonomie worden in zijn model

“actieve jobs” genoemd. Zulke actieve jobs zijn uitdagende jobs waarin mensen gemotiveerd zijn, waarin mensen kunnen leren van en door hun job en waarin mensen minder te maken hebben met stressrisico’s. Het model van Karasek onderscheidt ook andere jobtypes:

- Jobs met hoge taakeisen én lage taakautonomie zijn “slopende jobs”.
- Jobs met lage taakeisen én een hoge taakautonomie zijn “lage spanningsjobs” of “onderbenutte jobs”.
- Jobs met lage taakeisen én lage taakautonomie zijn “passieve” of “saaie jobs”.

Genuanceerd beeld

Hoe ziet deze opdeling van jobtypes volgens het Karasekmodel er in de

Vlaamse gezondheids- en welzijnssectoren uit en wijkt deze af van de gemiddelde Karasekindeling op de Vlaamse arbeidsmarkt?

De gegevens uit de werkbaarheidsmonitor 2016 van de Stichting Innovatie en Arbeid laten toe om bovenstaande vraag te beantwoorden.

De vier Karasekvariabelen worden aan de hand van de resultaten van de werkbaarheidsmonitor door de Stichting als volgt omschreven:

- Hoge taakeisen: werkdruk problematisch en/of emotionele belasting problematisch.
- Lage taakeisen: werkdruk én emotionele belasting niet-problematisch.
- Hoge taakautonomie: taakvariatie én autonomie niet-problematisch.
- Lage taakautonomie: taakvariatie en/of autonomie problematisch.

Onderstaande figuur toont dat in 2016 de Vlaamse welzijns- en gezondheidssector meer actieve jobs telt (36,6%) dan gemiddeld op de Vlaamse arbeidsmarkt (31,2%). In het Karasekmodel zijn dit nastrevenswaardige jobs met veel leermogelijkheden en verminderde stressrisico’s. Net zoals op de Vlaamse arbeidsmarkt (+4,3 procentpunten)

zeggen. Maar mijn verstand zegt me dat als je tien jaar op dezelfde bevoegdheid zit, het tijd is om los te laten. Het is trouwens ook nooit het beleid van één man geweest. Wat we de afgelopen jaren hebben neergezet, is het beleid van vele mensen geweest. Dat is ook zeer belangrijk. Het systeem moet breder gedragen zijn. Breder dan deze of gene partij of minister.

Die geest van samenwerking, is dat iets wat u vandaag nog voldoende terugvindt in de politiek?

Die vraag houdt mij inderdaad wel bezig. Ik zeg vaak dat ik als politicus misschien

“Hoe kun je dit land nog besturen zonder banden te smeden op menselijk vlak?”

niet meer aangepast ben aan de huidige tijd, waar bijvoorbeeld via sociale media soms zo'n onwaarschijnlijke modder en intellectuele oneerlijkheid op u afkomt. Daar kan ik echt niet mee om. Ik ben ervan overtuigd dat politiek bedrijven in deze tijd betekent dat we moeten samenwerken. Zeker op dit beleidsdomein kan er weinig gebeuren zonder dat dit implicaties heeft voor bijvoorbeeld

de lokale besturen, de federale overheid of zelfs de ziekteverzekering.

Als je dan ziet hoe die taal verhardt, onder de waterlijn vaak, dan vraag ik me soms toch af hoe je dit land kunt besturen zonder op menselijk vlak banden te smeden over de partijgrenzen heen. Op het einde van het verhaal zullen het altijd mensen zijn die bereid zijn hun nek uit te steken ten opzichte van hun achterban en willen gaan voor een lange-termijnvisie, die het verschil zullen maken. Dat is een opvatting over de politiek die misschien niet meer van deze tijd is, maar ik geloof dat het niet anders kan.

nam het aandeel actieve jobs in de gezondheids- en welzijnssectoren tussen 2013 en 2016 toe (+ 4,1 procentpunten). Bovendien nam het aantal passieve, saaie jobs verder af in de Vlaamse gezondheids- en welzijnssectoren, waarbij dit soort jobs (14,8%) ook in 2016 beneden het Vlaamse gemiddelde (18,2%) blijft liggen.

Ook meer slopende jobs

Toch is het zorgwekkend dat het percentage slopende jobs in de gezondheids- en welzijnssector (20,9%) een vijftal procentpunten hoger ligt dan

gemiddeld op de Vlaamse arbeidsmarkt (15,3%) en dat dit percentage de afgelopen drie jaar toenam (+4,3 procentpunten). De toegenomen werkdruk is dan ook een knipperlicht voor de sector.

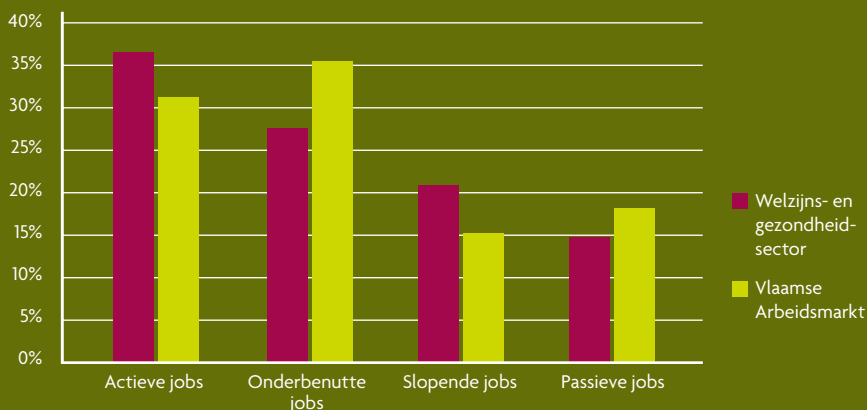
De zorg- en welzijnssectoren laten dus twee gezichten zien: enerzijds zeer werkbare jobs en anderzijds ook bovengemiddeld veel slopende jobs. Het komt er dus op aan dat de sector de komende jaren heel sterk inzet om het aandeel slopende jobs nog te verminderen. Dit kan door in te zetten

op het verminderen van de werkdruk, het omgaan met emotionele belasting, taakvariatie en voldoende autonomie om de taken uit te voeren.

Meer informatie over het Karasek-model vindt u op de website van de Stichting Innovatie en Arbeid: www.serv.be/stichting/publicatie/werkbaar-werk-en-jobtypes-karasek.

Verdeling (%) van de jobtypes volgens het Karasekmodel in de Vlaamse welzijns- en gezondheidssector en op de Vlaamse arbeidsmarkt (Vlaanderen, 2016).

Bron: Serv – SIA, Vlaamse werkbaarheidsmonitor 2016.

UIT HET VERSO MEMORANDUM

Verso vraagt dat het volgende Vlaamse regeerakkoord sterke ambities uitdrukt voor een Vlaams Interprofessioneel Akkoord voor de social profit. We bepleiten hierin aandacht voor capaciteitsversterking, aantrekkelijke loon- en arbeidsvoorwaarden en een sterk flankerend beleid rond innovatie en ondernemerschap. Ook ruimer onderstrepen we het belang van intersectoraal sociaal overleg en het betrekken van de expertise van sociale partners bij de besluitvorming.

Nog veel vragen over e-HRM

Sociale ondernemingen met een interesse in e-HRM, zetten die in (of willen die inzetten) voor een brede waaier aan HR-processen. Ze missen wel tijd, geld, kennis en vorming om die e-HRM optimaal uit te spelen. Dat blijkt uit een onderzoek van drie studenten Officemanagement van de Thomas More Hogeschool, dat Verso liet uitvoeren.

Technologische evoluties zijn niet meer weg te denken uit personeelsadministratie en loonverwerking. We zien dan ook veel aanbieders van software opstaan die HR-processen kunnen ondersteunen. Via onze helpdesk kregen we de laatste tijd steeds meer vragen van socialprofitondernemingen over de mogelijkheden van dergelijke software. Studenten Margo, Julie en Charlotte van Thomas More Hogeschool deden daarom een onderzoek naar de behoeften bij ondernemingen over wat geschikte e-HRM-software zou kunnen zijn. Binnen dat onderzoek vulden 19 ondernemingen een korte enquête in en met 10 van hen deden de studenten een diepte-interview.

Snel en effectief werken

Uit deze interviews kwam naar voren dat de nood aan digitale ondersteuning voor HR-processen binnen organisaties hoog is en de voordelen vooral gezien worden in sneller, veiliger, juister en efficiënter werken, maar ook in de mogelijkheden om real-time inzichten te verwerven. Er blijkt

behoefte om software in te zetten voor een brede waaier aan HR-processen, zoals payroll, werving en selectie, tijdsregistratie, competentie management, opleiding & ontwikkeling en evaluatie en feedback. De sociale ondernemingen uit het onderzoek stoten wel op drempels, namelijk tijd, geld, kennis en vorming over e-HRM. De studenten hebben ook een SWOT-analyse gemaakt van 5 veelgebruikte softwarepakketten,

namelijk van aanbieders Securex, Progreso, EASYPAY GROUP, e-ok en Kronos.

“Verschillende aanbieders kunnen software presenteren in een demoversie”

Event gepland

Op aanraden van de studenten, zal Verso in de loop van het jaar een event organiseren waarop

verschillende aanbieders van e-HRM hun software kunnen presenteren in een demoversie. Zo zouden we kunnen inspelen op de behoeften van de ondernemingen aan informatie over kosten, inzet van tijd en benodigde kennis en vorming. Houd de nieuwsbrief en website van HRwijs in de gaten!

Mocht je nog een vraag hebben over e-HRM, stel ze dan gerust via onze helpdesk: info@hrwijs.be.

UIT HET VERSO MEMORANDUM

Sociale ondernemingen staan, net als andere ondernemingen, voor ingrijpende transformaties binnen hun belangrijkste managementprocessen. Zo worden ze geconfronteerd met een toenemende marktwerking binnen hun dienstverlening (zoals tendering en persoonsvolgende financiering), met een internationalisering van de markten waarop ze actief zijn (denk aan innovaties in de zorg of de markt van maatwerkbedrijven) en met sterke omwentelingen die gepaard gaan met technologische ontwikkelingen en digitalisering (bijvoorbeeld Internet of Things, Industry 4.0 of blockchain).

Grottere ondernemingen hebben vaak aparte diensten of functies om het innovatiebeleid te coördineren. De kleine organisaties verdienen bijzondere aandacht en actieve ondersteuning. We zien dat het zoeken naar de optimale schaal om activiteiten op een efficiënte manier te ontwikkelen, steeds meer leidt tot het aangaan van samenwerkingsverbanden of fusies. Deze evolutie is volop aan de gang, maar voor veel organisaties is dit onbekend terrein. Begeleiding hierbij is absoluut nodig.

Vierde actieplan voor werk in zorg en welzijn voorgesteld

De Vlaamse regering keurde eind vorig jaar de conceptnota ‘Werk maken van werk in zorg en welzijn’ goed. Dit is al het vierde actieplan van minister Vandeurzen om de instroom van nieuwe medewerkers in onze sectoren te verhogen. Het plan gaat verder op de ingeslagen weg en trekt ook actief de kaart van zij-instroom om de vele vacatures in zorg en welzijn in te vullen.

Het actieplan voorziet in eerste instantie een proefproject waar mensen die een carrièreswitch willen maken, kunnen omschoold worden tot zorgkundige of verpleegkundige. Er is gekozen voor deze twee specifieke functies omdat dit de twee grootste knelpuntberoepen in zorg en welzijn zijn.

Daarnaast zal er worden samengewerkt met het onderwijs om meer 14-jarigen met een zorgjob te laten kennismaken. Er komt ook een nieuw kader rond arbeidsmigratie en innovatieve arbeidsorganisatie wordt gepromoot.

Heel wat zaken uit het actieplan zullen verder uitgewerkt worden in overleg met de sector en sociale partners. Deze Task Force, waar ook Verso aan deelneemt, ging op 12 december van start.

“Mensen kunnen zich omscholen tot zorgkundige of verpleegkundige”

Kanttekeningen

Verso is tevreden dat de Vlaamse regering inzet op een meersporenplan. Het is ook een goede zaak dat de Zorgambassadeur actief de samenwerking heeft gezocht met andere beleidsdomeinen zoals Werk, Onderwijs en Innovatie.

Er vallen echter ook kanttekeningen te plaatsen bij het plan. Zo focust het nog te veel op de zorgsector en komen de welzijnssectoren slechts sporadisch

aan bod. Nochtans zijn de noden hier ook zeer groot, zoals we eerder aantoonen in onze analyse over de aanwervingsbehoeften in de social profit. We hadden ook graag meer aandacht gezien voor maatregelen op vlak van regelgeving die wat druk van de ketel kunnen halen. Daarnaast ontbreekt ook een concreet budget voor het op touw zetten van nieuwe acties.

Verso kijkt alvast uit naar de verdere concretisering van dit actieplan in de Task Force.

De publicatie ‘Talent gezocht voor de social profit. Een duobaan voor beleid en onderneming.’ kunt u vinden op onze website: www.verso-net.be.

Gratis energieprestatie-diagnoses verlengd

'Werk maken van duurzame loopbanen'

In 2017 gingen de Vlaamse overheid en de welzijns- en gezondheidszorgsectoren het engagement aan om jaarlijks een energiebesparing van 2,09% te realiseren. Het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) en het Vlaams EnergieBedrijf boden hiervoor 1000 gratis energieprestatiediagnoses aan. Dit aantal is ondertussen bereikt, maar het Vlaams EnergieBedrijf heeft in januari extra middelen gekregen om het project verder te zetten.

Ieder gebouw dat nog minstens 5 jaar in gebruik zal blijven, komt in aanmerking. Met een energieprestatiediagnose krijgt de ondernemer een overzicht van de mogelijke energiebesparende maatregelen en hoe deze geïntegreerd kunnen worden in een actieplan.

Maar er wordt ook een engagement gevraagd van de ondernemer. Deze gratis diagnose is op voorwaarde dat alle haalbare maatregelen uit het actieplan met een terugverdientermijn van 5 jaar, worden uitgevoerd.

Voor maatregelen met een terugverdientijd langer dan 5 jaar, kunt u bovendien subsidies krijgen. Weet ook dat het Vlaams EnergieBedrijf een rol heeft als aankoopcentrale voor de uitvoering van energiebesparende maatregelen.

Ergienetwerk

Daarnaast biedt het Vlaams EnergieBedrijf ook ondersteuning aan de hand van een 'Ergienetwerk'. Dat is een onlineplatform met interessante informatie over energie, maar ook jaarlijks een 15-tal infosessies per sector, provincie en kennisniveau. Zo is er op 26 februari de Energiebeurs D.O.E.N. Neem zeker een kijkje op www.ergienetwerk.be.

Meer info? www.veb.be/klimaatwvg

UIT HET VERSO MEMORANDUM

Verso vraagt de Vlaamse overheid om prioritair in te zetten op volgende zaken:

- De regelgeving op vlak van energienormen is complex en weinig transparant. De overheid moet voldoende ondersteuning en middelen voorzien zodat het laagst mogelijk E-peil kan bereikt worden op een kostenefficiënte manier. De **regelgeving op openbare aanbestedingen** is een grote struikelblok. Binnen deze regelgeving is weinig onderhandelingsmarge waardoor vaak voor de goedkoopste oplossing moet gekozen worden en niet voor de meest duurzame. Alternatieve methodieken van innovatief en duurzaam aanbesteden moeten beter gepromoot worden.
- Het **financieringskader** moet ruimte bieden om energiezuinige oplossingen uit te werken en te implementeren. De nieuwe financieringsmodaliteiten voor infrastructuur in zorg en welzijn voorzien geen extra middelen om energiezuinig te bouwen of om energiebesparende projecten op te zetten. Financiële incentives onder de vorm van projectsubsidies kunnen belangrijke triggers zijn om ook energiezuinige renovaties te realiseren.
- Er is nood aan een **kennisplatform** om kennis en expertise te delen.
- Sociale ondernemingen die gebruik maken van **historisch erfgoed** kunnen nooit de energieprestatienormen halen van klassieke renovaties of nieuwbouw. Voor hen zouden afzonderlijke normen moeten gelden en extra middelen worden vrijgemaakt.

Lees ons volledige memorandum voor de Vlaamse verkiezingen op www.verso-net.be